

inventarisatie meegenomen. In 1993 werd een rapport opgesteld waarin alle gegevens van de bomeninventarisatie waren verwerkt.

Op verzoek van de Vereniging Oud Lisse werd in 1999 begonnen met het actualiseren van het rapport uit 1993. Deze vereniging had een lijst opgesteld van monumentale panden in de gemeente Lisse. Daarbij was opgevallen dat bij deze panden dikwijls ook eerbiedwaardige bomen zijn aan te treffen. De belangstelling voor bomen in het dorp was daarmee gewekt. Opnieuw werd er heel wat door Lisse gefietst, waarbij ook de nieuwbouwwijken flink onder handen werden genomen. Het resultaat werd gebundeld in een fraai boek dat door "Oud Lisse" dit jaar werd uitgegeven.

In een inleidend hoofdstuk wordt ingegaan op de betekenis van bomen voor de directe leefomgeving. Hierbij wordt ook verteld welke eisen bomen aan hun omgeving stellen. Dat bomen ook overlast kunnen veroorzaken wordt niet doodgezwegen. Denk maar eens aan luizendrup uit linden, omhooggewerkte stoeptegels en gevaar van vallende takken bij storm..

De omvangrijke hoofdstukken 3 en 4 vormen de kern van het boek. Hoofdstuk 3 biedt een boombespreking per soort en hoofdstuk 4 een boombespreking per straat op wijk. Deze hoofdstukken zijn rijk geïllustreerd met vele zwart-wit foto's. Het laatste hoofdstuk is duidelijk bestemd voor de plaatselijke politiek en de

plantsoenendienst. Hier worden allerlei waardevolle adviezen gegeven over onderhoud en uitbreiding van groenzones en onderhoud van bomen. Maar al te vaak krijgen straatbomen niet de kans uit te groeien tot eerbiedwaardige exemplaren. Wegverbreding, rioleringsactiviteiten en dergelijke betekenen in veel gevallen het einde van een aantal bomen. Het boek wordt besloten met een aantal interessante bijlagen.

De gemeente Lisse mag zich gelukkig prijzen dat zij door het enthousiasme van Udo Hassefras zo maar gratis een degelijk overzicht van het bomenbestand krijgt aangereikt. Ook de lijst van aanbevelingen mag er zijn! Hier niet het wollige taalgebruik van een adviesbureau dat per pagina wordt betaald, maar duidelijke taal waaruit direct blijkt wat er zoal verbeterd kan worden.

Als Noordwijker (of mag je je na 32 jaar nog niet zo noemen?) kijk ik ook met enigszins jaloerse blik naar Lisse. Wat staan er veel soorten bomen in Lisse! Wat is er werk gemaakt van de beplanting in de Poelpolder! Een boekje over de bomen van Noordwijk zal niet de omvang halen van de Lissese inventarisatie. Noordwijk aan Zee zal op enkele velletjes besproken kunnen worden. Gelukkig is het in Noordwijk-Binnen beter met het bomenbestand gesteld. Misschien dat wij evenals in Lisse met "Oud Noordwijk" eens iets op het gebied van bomen kunnen ondernemen. Het boek van Udo Hassefras is wat dat betreft zeker inspirerend!

Oud Nieuws

Kees Verweij

Binnen deze rubriek wil ik graag eens de aandacht vestigen op de omzwervingen van een van onze leden van het eerste uur, nl. Kees van der Luyt. Toen velen van ons nog geboren moesten worden (hij is nu negentig), liep hij al regelmatig langs het strand en in zijn geliefde omgeving, de Amsterdamse Waterleidingduinen. Vele kilometers legde hij lopend af, waarbij hij scherp lette op al datgene, wat hij onderweg tegenkwam.

Zo trof ik onlangs een leuk stukje aan in de Noordwijker van 9 november 1962, waarin hij een van zijn "voettochten" door de Amsterdamse Waterleidingduinen beschrijft. Hoewel een en ander nog duidelijk herkenbaar is, valt toch op, dat er in de afgelopen 40 jaar wel wat veranderd is. De dennen zijn inderdaad voor een deel verdwenen, maar lang niet allemaal. Het Vogelenveld is niet meer zo droog als toen. Er staat zelfs weer water in de sloten! Ook broedden er nog volop Zilvermeeuwen, die echter na de intrede van de Vos als broedvogel nagenoeg verdwenen zijn.

DE NOORDWIJKER

9 november 1962

Wandeling in de Waterleiding duinen

Op een vroege oktoberochtend 's morgens om zes uur stappen wij op de scooter die ons ongeveer in een kwartier op de plaats brengt, aan het begin van de waterleiding-duinen, tussen het radiostation en

Zandvoort.

Zo'n vroege wandeling in de duinen is altijd weer een heerlijke ontspanning. Wij kunnen dan ook volop genieten van het ongerepte

landschapschoon dat al van de weg af valt te bewonderen.

Van het fietspad af volgen wij de weg over een grote duintop, zodat wij al spoedig midden in het duinterrein zijn.

De Witte berkenstammetjes doen het nu prachtig. De liguster zit nog vol glinsterende zwarte bessen. Ook de vlier zit nog goed in de bessen, ofschoon ze nu snel aftakelt.

Over de bomen heen links, rechts, opzij en achter strekken zich de duinen uit, ongerept door niets onderbroken.

Wat een kleureffecten. De kardinaalshoedjes staan te gloren tegen de berkenachtergrond. Het is hier een wondermooie omgeving.

Ziet de meidoorns daar in een vrij diepe pan, met op de achtergrond de hoge top van een duin geheel omgeven door de duindoorns met hun oranje bessen. De jachtopziener gaf deze duintop de naam „De kop van 't grote vlak". Als wij er bovenop staan hebben wij een wijds uitzicht over dit prachtige duinterrein met in de verte de St. Bavo van Haarlem en de watertoren van Zandvoort die prachtig afsteekt tegen de helderblauwe lucht. Zo'n lucht die men enkel in ons mooie land kan bewonderen.

Wij nemen het pad dat vlak langs het afgebroken huis van de koddebeier gaat, en recht op de blauwe paal aan, de grens van Noord- en Zuid- Holland.

Links en rechts van het pad staan de duinen vol met doorns met hier en daar een mooie fijne berk of meidoorn. Zo nu en dan kruist een fazant of konijn ons pad. Van de vogeltrek is nog weinig te zien, de vogels vinden het weer nog veel te mooi om weg te trekken. Behoudens enkele groepjes spreuwen en vinken die wij zo nu en dan voorbij zien gaan.

Wij richten onze schreden oostwaarts en komen, na ongeveer een kwartier lopen, op het vogelveld. Dit is een vlak stuk duinterrein waarin de vorige eeuw een of andere boer zijn beroep uitoefende, maar door het steeds droger worden van het duin het hazenpad heeft gekozen. De gehele vlakte is omgeven door een prachtige bosrand en wordt doorkruist door sloten, echter geheel droog.

Het zit er vol kieviten en konijnen die zich hier geheel thuis voelen

ver van het gewirwar van mensen en verkeer.

In de verte zien wij het prachtige donkere bos bij Vogelenzang, het zogenaamde "panne land". Het bos met z'n eeuwenoude bomen.

Er staan daar bomen die zo schaars zijn in ons land, dat men ze op de vingers van één hand kan tellen. De moeite waard om er eens een dag aan te spenderen. Men krijgt in deze omgeving de indruk dat men in de savanne van Afrika zit. Wij kijken steeds de lucht af naar roofvogels: buizerd, torenvalk of sperwer, maar wij hebben tot nu toe geen succes.

Als we wat verder lopen, een ieder zo met zijn eigen gedachten, denk ik onwillekeurig wat er met deze duinen gebeurd zou zijn als het geen eigendom van de gemeente Amsterdam was. Zou dit prachtige duinlandschap dan ook ten offer zijn gevallen aan het betonmooloch, zoals er zovele mooie stukken natuur zijn verdwenen (bijv. „de Beer" op Rozenburg) in ons mooie land.

Wij zijn de blauwe paal voorbij en komen nu bij de afgraving waar een breed kanaal gemaakt wordt voor het inpompen van lekwater daar men bezorgd is dat er voor de grote stad niet voldoende water in de duinen aanwezig is. Er zijn dan ook jammer genoeg heel wat bomen doodgegaan door droogte. Wij zijn nu op weg naar het „marele vlak" waar wij een rustig plaatsje uitzoeken om onze boterham op te eten, vlak bij de oude den.

Hoe goed is het hier te zijn, alles lokt tot rust. Men hoort het fijne stemmetje van de koolmees en vlak bij ons zit warempel een roodborstje het hoogste lied te zingen. Het lijkt wel zomer en boven ons de prachtige wolkenvelden. Wij zijn toch wel bevoorrechte mensen dat wij zo dicht bij de natuur leven en wonen, met een stuk ongerepte natuur van 12 km lang en 7 km breed, waar je voor 10 cent per dag de hele dag kunt zwalken. Een gebied waar je volop kunt genieten in april/mei van de flora en fauna.

Over de meeuwenduin, waarin het voorjaar de zilverbreeuwen hun

nesten bouwen, zijn wij bes~ten om dwars over het haasveld naar de uitgang te lopen dat op het fietspad uitkomt, waar wij nog enkele woorden wisselen met de jachtopziener.

Als wij op ons klokje kijken hebben wij ongeveer vier uur gewandeld en hebben trek in een heerlijk kop koffie. Als wij huiswaarts door de staatsbossen rijden worden wij getroffen door het aanblik van onze mooie dennen, die gedoemd zijn te verdwijnen. Zij worden zwaar aangetast door de zeewind en de dennenscheerder doet de rest. Dat is een insect van 3 à 4 mm die doordringt in het hart van de dennen waardoor ze onherroepelijk tot de ondergang gedoemd zijn. Zoals het nu gaat staat er over vijf jaar geen groene den meer, ook in ons dorp niet. Er is absoluut niets tegen te doen, ook niet als men comités in het leven wil roepen. Ons mooie dorp gaat er uitzien als 50 jaar geleden zonder dennen.

Als wij dichterbij de zee komen, over fietspad, zien wij weer de meeuwen over de reep zweven een vertrouwd gezicht. Prachtig is het duin tussen het fietspad en de duinreep, het zgn. Rijnland, men kan zien dat er in dat stuk weinig wordt lopen. Het gekrijs van de meeuwen klinkt ons als muziek in de oren, dat wij dat nog maar lang mogen horen en zien, (het wapen van onze Noordzee) in ons mooie duindorp.

Goude stille kusten en de zee nog blauw.

En de blijde vele golven die er spelen

En de witte vlucht van vog'len O, de vele

Meeuwen zweven door de zuiverende kou.

Zwervend als een bui, als een gevleugeld sneeuwen

En hun kreten af en aan over mijn hoofd

Heb ik ooit wel in een ander lied geloofd

Hier op Aard, dan de verloren kreet der meeuwen.

K. v. d. Luyt